

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 18 września 2023 r.

Poz. 8330

UCHWAŁA NR LXII/305/2023 RADY POWIATU W OSTRZESZOWIE

z dnia 30 sierpnia 2023 r.

w sprawie uchwalenia Programów Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2023-2028

- 1. „Przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”**
- 2. „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową”**
- 3. „Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową”**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3 i 4 oraz art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1; art. 6 ust. 4 pkt 2,3,4; art. 9b ust. 11 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) w związku z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901), a także na podstawie rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. 2023 r. poz. 1163) i rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166), Rada Powiatu w Ostrzeszowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwała Program Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2023-2028 „Przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała Program Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2023-2028 „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową” stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała Program Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2023-2028 „Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową” stanowiący załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Ostrzeszowie.

§ 5. Traci moc uchwała nr XXVI/156/2020 Rady Powiatu w Ostrzeszowie z dnia 23 listopada 2020 roku.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący Rady Powiatu
(-) Tomasz Maciejewski

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr LXII/305/2023
Rady Powiatu w Ostrzeszowie
z dnia 30 sierpnia 2023 roku

**Program Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2023-2028:
„Przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”**

WSTĘP

Istotną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu i rozwoju każdej jednostki odgrywa środowisko rodzinne. Rodzina jest grupą, która kształtuje system wartości, styl życia oraz osobowość. Ważną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu odgrywają wzajemne interakcje rodzic-dziecko. W przypadku, gdy występuje dezorganizacja rodziny, nie jest ona w stanie realizować podstawowych zadań, natomiast zachowania manifestowane przez poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej nieakceptowane społecznie ze względu na łamanie norm społecznych, moralnych, a także prawnych. Przemoc domowa należy do zachowań negatywnych, które działają niszcząco na więzi rodzinne.

Przemoc jest zjawiskiem, które choć występuje odwiecznie, dopiero od kilkunastu lat istnieje w świadomości społecznej i stanowi przedmiot działań prewencyjnych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej określa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.). Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 1 ww. ustawy przemoc określana jest jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;”

Przemoc domowa może stanowić zarówno przyczynę jak i skutek dysfunkcji w rodzinie. Ten rodzaj zachowań można zakwalifikować do kategorii zachowań o dużej szkodliwości społecznej.

I. Opis programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2028 zwany dalej Programem, określa cele, zadania i działania, jakie należy podjąć w zakresie tworzenia zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie ostrzeszowskim.

Cele Programu są spójne z niżej wymienionymi dokumentami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2023 r.
- Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.)
- Ustawą z 15 lutego 1964 Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.)

- Ustawą z 6 czerwca 1997 Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138)
- Ustawą z 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901)
- Ustawą z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 165)

II. Charakterystyka przemocy

„Każda próba narzucenia własnej woli komuś innemu jest przemocą” - M. Gandi.

We wstępie została przedstawiona definicja przemocy, która zawarta jest w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Rozwijając tę definicję należy wyróżnić następujące formy przemocy:

- przemoc fizyczna tj. m.in. popychanie, szarpanie, uderzanie, kopanie, duszenie,
- przemoc emocjonalna tj. m.in. poniżanie, używanie wyzwisk, przekleństw, ignorowanie uczuć, obrażanie rodziny i przyjaciół; stosowanie manipulacji – wywołuje poczucie wstydu, żalu i niższości;
- przemoc seksualna tj. m.in. zawstydzające komentarze, dowcipy z seksualnym podtekstem, traktowanie kogoś jako obiektu seksualnego, zmuszanie do oglądania pornografii, zmuszania do prostytucji, zmuszanie do współżycia, gwałt;
- przemoc ekonomiczna tj. m.in. zabieranie oszczędności, zabranianie podjęcia pracy, wydzielanie pieniędzy;
- zaniedbanie tj. niezaspokajanie podstawowych potrzeb (wyżywienie, ubranie, higiena, ochrona bezpieczeństwa, wychowanie, opieka lekarska) np. dziecka, przez osoby za to odpowiedzialne;

III. Diagnoza społeczna:

Powiat Ostrzeszowski stanowi lokalną wspólnotę samorządową, która tworzona jest przez mieszkańców Powiatu oraz terytorium obejmujące miasta i gminy: Czajków, Doruchów, Grabów nad Prosną, Kobyla Góra, Kraszewice, Mikstat i Ostrzeszów. Powiat Ostrzeszowski zamieszkuje 55 479 tys. osób z czego 24.158 w całej gminie Ostrzeszów, w tym 14,164 tys. w mieście Ostrzeszów.

Informacje uzyskane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Komendę Powiatową Policji w Ostrzeszowie, Sąd Rejonowy w Ostrzeszowie przedstawiają następujące dane za lata 2020, 2021, 2022 z terenu powiatu ostrzeszowskiego:

	2020	2021	2022
liczba interwencji domowych podjętych przez f-szy KPP w Ostrzeszowie na terenie powiatu	180	96	78
liczba założonych Niebieskich Kart przez f-szy KPP w Ostrzeszowie na terenie powiatu	52	57	51
liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych	67	80	80
liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty przez Zespoły Interdyscyplinarne	101	110	117
liczba prowadzonych postępowań na podstawie art. 207 kk ¹	25	28	20
Liczba wydanych wyroków na podstawie art. 207 kk	16	27	21
Liczba prowadzonych postępowań	4	5	2

karnych na podstawie art. 197-204 kk ²			
Liczba wydanych wyroków na podstawie art.197-204 kk	0	6	5
Liczba prowadzonych postępowań karnych na podstawie art.209 ³	44	72	44
Liczba wydanych wyroków na podstawie art.209	51	76	68
Liczba zobowiązań wydanych na podstawie art. 72 §1 pkt 5 kk ⁴	25	32	27
Liczba zobowiązań wydanych na podstawie art. 72 §1 pkt 6 kk ⁵	0	1	1
Liczba zobowiązań wydanych na podstawie art. 72 §1 pkt 6a kk ⁶	1	1	1
Liczba zobowiązań wydanych na podstawie art. 72 §1 pkt 6b kk ⁷	6	6	7
Liczba zobowiązań wydanych na podstawie art. 72 §1 pkt 7 kk ⁸	0	0	0
Liczba zobowiązań wydanych na podstawie art. 72 §1 pkt 7a kk ⁹	0	0	0
Liczba zobowiązań wydanych na podstawie art. 72 §1 pkt 7b kk ¹⁰	0	0	0
liczba wydanych postanowień ograniczających władzę rodzicielską	4	7	3
liczba wydanych postanowień pozbawiających władzę rodzicielską	11	16	11
liczba wydanych postanowień zobowiązujących do podjęcia leczenia odwykowego	44	57	24

Dane statystyczne Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrzeszowie na przełomie lat 2020-2022 przedstawiają się następująco:

	2020	2021	2022
liczba rodzin (osób) objętych pomocą OIK	286 rodzin (358 osób)	300 rodzin (440 osób)	305 rodzin (455 osób)
liczba przeprowadzonych przez pracowników socjalnych rozmów, porad, interwencji, konsultacji	1712	2046	2197
liczba osób z którymi pracownicy socjalni współpracowali na rzecz osoby/rodziny (krewni, osoby niespokrewnione, pracownicy instytucji)	229	198	233
liczba rodzin, którym udzielono pomocy psychologicznej	158 rodzin (244 osoby)	171 rodzin (283 osoby)	173 rodzin (277 osób).

liczba udzielonych porad konsultacji i wsparcia psychologicznego	1298	1305	1242
liczba osób, z którymi psycholog współpracował na rzecz osoby/rodziny	41	27	19
liczba porad, konsultacji łącznie udzielonych przez pracowników socjalnych, psychologa	3010	3351	3439

Klienci OIK mają możliwość skorzystania z pomocy psychologa od roku 2004. Obecnie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Ostrzeszowie przyjmuje 2 psychologów: jeden zatrudniony na umowę o pracę, drugi – umowę zlecenie.

IV. Adresaci Programu:

Program adresowany jest w szczególności do następujących grup:

- osób doznających przemocy domowej;
- sprawców przemocy domowej;
- dzieci i młodzieży ze szkół i przedszkoli na terenie Powiatu Ostrzeszowskiego;
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami doznającymi przemocy domowej;
- społeczeństwa lokalnego.

V. Współpraca:

- ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu ostrzeszowskiego
- zespoły interdyscyplinarne działające w poszczególnych gminach,
- Sąd Rejonowy w Ostrzeszowie: Wydział III Rodzinny i Nieletnich oraz Wydział II Karny,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Ostrzeszowie,
- Prokuratura Rejonowa w Ostrzeszowie,
- pedagodzy oraz grono pedagogiczne szkół z terenu powiatu ostrzeszowskiego,
- Komisariaty Policji na terenie powiatu ostrzeszowskiego oraz Komenda Powiatowa Policji w Ostrzeszowie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrzeszowie,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze z terenu powiatu ostrzeszowskiego,
- służba zdrowia: szpital, przychodnie rejonowe oraz Niezależne Zakłady Opieki Zdrowotnej z terenu powiatu ostrzeszowskiego,
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu Powiatu Ostrzeszowskiego,
- Ośrodek Pomocy Psychologicznej i Terapii Uzależnień „REMEDIUM” w Ostrzeszowie,
- samorządy gminne,
- Starostwo Powiatowe w Ostrzeszowie,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej, Środowiskowe Domy Samopomocy, Zakład Aktywności Zawodowej,
- Domy Pomocy Społecznej,
- media lokalne,
- kościoły, organizacje pozarządowe i inne.

VI. Cele Programu

Celem głównym Programu jest zmniejszenie zjawiska przemocy domowej na terenie naszego powiatu poprzez realizację celów szczegółowych takich jak:

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności specjalistycznej pomocy oferowanej osobom dotkniętym przemocą domową oraz ochrona ofiar przed dalszym krzywdzeniem.
2. Zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową.
3. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej dotyczącej zjawiska przemocy domowej (dorośli, młodzież, dzieci) wraz z profilaktyką zjawiska przemocy domowej.
4. Budowa zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cele te będą realizowane poprzez zadania wymienione w poniższych tabelach. Realizatorem działań będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrzeszowie przy współpracy instytucji i służb pomocowych działających na terenie powiatu ostrzeszowskiego. Instytucje i służby współdziałające z PCPR w Ostrzeszowie będą wymienione w poniższych tabelach.

Cel 1. Zwiększenie dostępności i skuteczności specjalistycznej pomocy oferowanej osobom dotkniętym przemocą domową i ochrona tych osób przed dalszym krzywdzeniem.

Zadania	Działania	Współpraca
1. Udzielenie specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Udzielenie kompleksowego wsparcia poprzez: -specjalistyczne poradnictwo prawne, -specjalistyczne poradnictwo socjalne, specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, - interwencję kryzysową, -terapię indywidualną i grupową osób doznających przemocy domowej, - prowadzenie grup wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą domową, - prowadzenie grup wsparcia dla młodzieży dotkniętej przemocą domową, -podejmowanie działań interwencyjnych w ramach procedury Niebieskiej Karty,	PCPR w Ostrzeszowie przy współpracy z: -Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu ostrzeszowskiego -Zespołami Interdyscyplinarnymi z terenu powiatu ostrzeszowskiego - KPP w Ostrzeszowie - Sądem Rejonowym w Ostrzeszowie, - Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy SR w Ostrzeszowie, - Prokuraturą Rejonową w Ostrzeszowie, - Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrzeszowie, - Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu powiatu ostrzeszowskiego, - Punktami Nieodpłatnej Pomocy Prawnej; -Ośrodkiem Diagnostyczno – terapeutycznym Remedium w Ostrzeszowie, -Lokalnym Punktem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem,
2. Zabezpieczenie osób doznających przemocy domowej zmuszonych do opuszczenia miejsca	- udzielanie osobom doznającym przemocy, pomocy w sporządzeniu wniosku do sądu cywilnego	PCPR w Ostrzeszowie przy współpracy z: - Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu

zamieszkania	<p>o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia</p> <p>- zabezpieczenie miejsc całodobowego pobytu osoby doznającej przemocy domowej poprzez współpracę z istniejącymi hostelami, Specjalistycznymi Ośrodkami Wsparcia, Schroniskami itp.</p> <p>- zapewnienie terapii oraz prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy (funkcjonowanie grupy wsparcia uzależnione jest od zgłaszanych przez osoby doznające przemocy potrzeb)</p> <p>-zapewnienie specjalistycznego poradnictwa prawnego, socjalnego, psychologicznego,</p>	<p>Ostrzeszowskiego</p> <p>- Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy SR w Ostrzeszowie,</p> <p>-hostelami, schroniskami, Specjalistycznymi Ośrodkami Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie</p> <p>- Punktami Nieodpłatnej Pomocy Prawnej</p>
3. Ochrona osób doznających przemocy domowej przed dalszym krzywdzeniem	<p>- zawiadamanie odpowiednich instytucji o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny/osób bliskich,</p> <p>- współpraca instytucjonalna celem zabezpieczenia ofiary poprzez:</p> <p>* izolację sprawcy od osoby doznającej przemocy domowej,</p> <p>* zakaz styczności sprawcy z osobą doznającą przemocy domowej,</p> <p>* nakaz opuszczenia przez sprawcę przemocy domowej wspólnie zajmowanego z osobą doznającą przemocy</p>	<p>PCPR w Ostrzeszowie przy współpracy ze służbami i instytucjami pracującymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności:</p> <p>- Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu ostrzeszowskiego</p> <p>- Zespołami Interdyscyplinarnymi z terenu powiatu ostrzeszowskiego</p> <p>- KPP w Ostrzeszowie,</p> <p>- Sądem Rejonowym w Ostrzeszowie,</p> <p>- Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Ostrzeszowie</p>

	mieszkania	- Prokuraturą Rejonową w Ostrzeszowie,
4. Edukacja osób doznających przemocy domowej	<p>- przeprowadzanie rozmów z osobami doznającymi przemocy domowej na temat prawnych możliwości przeciwdziałania przemocy domowej, a także zagadnień z obszaru zjawiska przemocy domowej m.in.</p> <p>- mechanizmów funkcjonowania ofiary i sprawcy przemocy;</p> <p>- rodzajów przemocy;</p> <p>- skutków przemocy;</p> <p>- cykli przemocy;</p> <p>- mitów, stereotypów, uprzedzeń, przekonań wobec przemocy;</p> <p>- strategii i taktyk wykorzystywanych przez sprawców przemocy domowej;</p> <p>- możliwych form wsparcia i pomocy;</p> <p>Rozmowy informacyjno - edukacyjne są prowadzone zarówno dla osób doznających przemocy, jak i osób z ich otoczenia, które są zainteresowane pogłębieniem wiadomości na temat zjawiska przemocy domowej i funkcjonowania osób doznających i stosujących przemoc.</p> <p>- organizacja spotkań edukacyjno - informacyjnych z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej dla zainteresowanych grup (np. nauczycieli, członków klubów/stowarzyszeń, itp. po zgłoszeniu chęci udziału w spotkaniu edukacyjnym)</p> <p>- możliwość konsultacji indywidualnych oraz porad psychologicznych</p> <p>- mini biblioteka</p>	<p>PCPR w Ostrzeszowie przy współpracy m.in. z:</p> <p>- Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu ostrzeszowskiego</p> <p>- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrzeszowie</p> <p>- Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu powiatu ostrzeszowskiego</p>

	<p>z której mogą korzystać m.in. osoby doznające przemocy domowej, osoby chcące zgłębić wiedzę z tematyki przemocy domowej,</p> <p>- redagowanie informatora z danymi placówek świadczących pomoc medyczną, psychologiczną, prawną, zawodową, rodzinną (informacje dla osób dotkniętych przemocą domową)</p> <p>- redagowanie informatora zawierającego dane instytucji z terenu powiatu ostrzeszowskiego realizujące oferty dla osób stosujących przemoc,</p>	
--	--	--

Cel 2. Zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową

Zadanie	Działanie	Współpraca
1. Stworzenie warunków kadrowych i organizacyjnych do udzielania profesjonalnej pomocy osobom stosującym przemoc domową	<p>- opracowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową</p> <p>- opracowanie programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową</p> <p>- zatrudnienie odpowiedniej kadry do prowadzenia ww. programów zgodnie z obowiązującymi przepisami,</p> <p>- zatrudnienie terapeuty lub psychoterapeuty do pracy z osobami stosującymi przemoc domową (realizacja uzależniona od sytuacji finansowej instytucji)</p>	PCPR w Ostrzeszowie
2. Edukowanie i korygowanie zachowań osób stosujących przemoc domową	- prowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową (przeprowadzenie	PCPR w Ostrzeszowie przy współpracy m.in. z: - Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu

	<p>programu uzależnione od posiadania środków finansowych na realizację programu)</p> <p>- prowadzenie programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową (przeprowadzenie programu uzależnione od posiadania środków finansowych na realizację programu)</p> <p>- mini biblioteka, z której mogą korzystać m.in. osoby stosujące przemoc domową,</p> <p>- udzielanie specjalistycznego poradnictwa prawnego, psychologicznego, socjalnego</p>	<p>Ostrzeszowskiego</p> <p>- KPP w Ostrzeszowie,</p> <p>- Sądem Rejonowym w Ostrzeszowie</p> <p>- Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Ostrzeszowie,</p> <p>- Prokuraturą Rejonową w Ostrzeszowie,</p> <p>- Punktami Nieodpłatnej Pomocy Prawnej</p>
--	---	--

Cel 3. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej dotyczącej zjawiska przemocy domowej (dorośli, młodzież, dzieci) wraz z profilaktyką przemocy domowej.

Zadanie	Działanie	Współpraca
1. Edukacja dzieci i młodzieży	<p>- spotkania edukacyjne (warsztaty, pogadanki) dla dzieci i młodzieży w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach średnich na terenie powiatu ostrzeszowskiego z obszaru przemocy domowej (spotkania edukacyjne prowadzone zgodnie z zapotrzebowaniem z placówek oświatowych)</p>	<p>PCPR w Ostrzeszowie przy współpracy m.in. z:</p> <p>- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrzeszowie,</p> <p>- Szkołami i przedszkolami z terenu powiatu ostrzeszowskiego</p>
2. Podwyższenie świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej	<p>- opracowanie informatora z podstawowymi zagadnieniami z zakresu przemocy domowej,</p> <p>- mini biblioteka z pozycjami książkowymi z obszaru przemocy domowej dostępna dla osób chcących zgłębić zagadnienie przemocy domowej</p>	<p>PCPR w Ostrzeszowie przy współpracy ze służbami i instytucjami pracującymi w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w szczególności:</p> <p>- Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu ostrzeszowskiego</p> <p>- Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - zredagowanie informatora z danymi placówek świadczących pomoc medyczną, psychologiczną, prawną, zawodową, rodzinną (informacje dla osób dotkniętych przemocą domową), - zredagowanie informatora zawierającego dane instytucji z terenu powiatu ostrzeszowskiego realizujące oferty dla osób stosujących przemoc, 	Alkoholowych z terenu powiatu ostrzeszowskiego
3. Działania profilaktyczne wśród osób dorosłych	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie informatora z podstawowymi zagadnieniami z zakresu przemocy domowej, - konsultacje/poradnictwo dla rodziców w zakresie kształtowania prawidłowych umiejętności wychowawczych, 	PCPR w Ostrzeszowie przy współpracy z: - Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrzeszowie

Cel 4. Budowa zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej

Zadanie	Działanie	Współpraca
1. Podnoszenie kompetencji i zawodowych kwalifikacji służb zajmujących się problemem przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - udział osób zajmujących się problemem przemocy domowej w szkoleniach i konferencjach dotyczących zjawiska przemocy domowej, - organizacja szkoleń i konferencji dotyczących zjawiska przemocy domowej dla chętnych osób zajmujących się problemem przemocy domowej 	PCPR w Ostrzeszowie przy współpracy ze służbami i instytucjami pracującymi w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy
2. Rozwój sieci wsparcia dla pracowników służb pomocowych	<ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie superwizora, uczestnictwo w superwizji pracowników służb pomocowych, - organizacja spotkań pracowników socjalnych z terenu powiatu ostrzeszowskiego służących wymianie doświadczeń oraz wzajemnej konsultacji w zakresie problemów 	PCPR w Ostrzeszowie

	związanych z przemocą domową,	
3. Integracja i współpraca służb pomocowych	<ul style="list-style-type: none"> - udział w grupach diagnostyczno – pomocowych powoływanych przez zespoły interdyscyplinarne, - współpraca służb i instytucji pomocowych w zakresie zjawiska przemocy domowej 	PCPR w Ostrzeszowie przy współpracy ze służbami i instytucjami pracującymi w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy
4. Stworzenie oraz utrzymanie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie zjawiska przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie pedagoga, terapeuty lub psychoterapeuty działającego w zakresie zjawiska przemocy domowej (realizacja uzależniona od możliwości finansowych instytucji), - utrzymanie standardów „Przyjaznego Pokoju Przesłuchań” - adaptacja i remont pomieszczeń strychu budynku Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrzeszowie jako dodatkowego lokalu służącego do pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej (realizacja zadania uzależniona od możliwości finansowych instytucji) 	PCPR w Ostrzeszowie

VII. Rezultaty podejmowanych działań w ramach Programu:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej w powiecie ostrzeszowskim,
- zwiększenie dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przed dalszym krzywdzeniem,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób doznających przemocy domowej,
- zmiana zachowań osób stosujących przemoc w kierunku prawidłowych zachowań i zatrzymania stosowania przemocy (uświadomienie następstw wynikających ze stosowania przemocy oraz wykształcenie umiejętności przewyciężenia konfliktów przez wykorzystanie odpowiedniej komunikacji),
- podniesienie umiejętności i kwalifikacji zawodowych pracowników służb pomocowych,

- pogłębienie i zwiększenie skuteczności współpracy różnych instytucji zaangażowanych w walkę ze zjawiskiem przemocy,
- odbudowa prawidłowych relacji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- odzyskiwanie równowagi psychicznej przez rodziny dotknięte przemocą,
- uzyskanie i pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie społecznej wrażliwości na zjawisko przemocy domowej,
- aktywizacja społeczności lokalnej w kierunku podejmowania działań zakładających przeciwdziałanie przemocy domowej,

VIII. Źródła finansowania:

- Samorząd powiatu ostrzeszowskiego,
- samorządy gminne,
- pozabudżetowa pomoc finansowa w ramach realizacji programów pomocowych,
- budżet państwa,
- sponsorzy,
- dotacje celowe na realizację określonych zadań z zakresu administracji rządowej i Wielkopolski Urząd Wojewódzki.

Przypisy:

¹ **Art. 207. kk [Znęcanie się]**

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

² **Art. 197 kk [Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej]**

§ 1. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 2. Jeżeli sprawca, w sposób określony w § 1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia:

- 1) wspólnie z inną osobą,
 - 2) wobec małoletniego poniżej lat 15,
 - 3) wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry,
- podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1-3 działa ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5.

² **Art. 198 kk [Seksualne wykorzystanie niepełnoletniej osoby lub bezradności]**

Kto, wykorzystując bezradność innej osoby lub wynikającą z upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej brak zdolności tej osoby do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem, doprowadza ją do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

² **Art. 199 kk [Seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia]**

§ 1. Kto, przez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia, doprowadza inną osobę do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 został popełniony na szkodę małoletniego, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Karze określonej w § 2 podlega, kto obcuje płciowo z małoletnim lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej albo doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, nadużywając zaufania lub udzielając w zamian korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy.

² **Art. 200 kk [Seksualne wykorzystanie małoletniego]**

§ 1. Kto obcuje płciowo z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 2. (uchylony).

§ 3. Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 4. Karze określonej w § 3 podlega, kto w celu swojego zaspokojenia seksualnego lub zaspokojenia seksualnego innej osoby prezentuje małoletniemu poniżej lat 15 wykonanie czynności seksualnej.

§ 5. Karze określonej w § 3 podlega, kto prowadzi reklamę lub promocję działalności polegającej na rozpowszechnianiu treści pornograficznych w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi małoletniemu poniżej lat 15.

² **Art. 200a. [Elektroniczna korupcja seksualna małoletniego]**

§ 1. Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 § 3 pkt 2 lub art. 200, jak również produkowania lub utrwalania treści pornograficznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej lat 15, zmiernając, za pomocą wprowadzenia go w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania sytuacji albo przy użyciu groźby bezprawnej, do spotkania z nim,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej małoletniemu poniżej lat 15 składa propozycję obcowania płciowego, poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej lub udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych, i zmierza do jej realizacji,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

² **Art. 200b. [Propagowanie pedofilii]**

Kto publicznie propaguje lub pochwała zachowania o charakterze pedofilskim,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

² **Art. 201 kk [Kazirodztwo]**

Kto dopuszcza się obcowania płciowego w stosunku do wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

² **Art. 202 kk [Publiczne prezentowanie treści pornograficznych]**

§ 1. Kto publicznie prezentuje treści pornograficzne w taki sposób, że może to narzucić ich odbiór osobie, która tego sobie nie życzy,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. (uchylony).

§ 3. Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Kto utrwala treści pornograficzne z udziałem małoletniego,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Kto przechowuje, posiada lub uzyskuje dostęp do treści pornograficznych z udziałem małoletniego,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 4b. Kto produkuje, rozpowszechnia, prezentuje, przechowuje lub posiada treści pornograficzne przedstawiające wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 4c. Karze określonej w § 4b podlega, kto w celu zaspokojenia seksualnego uczestniczy w prezentacji treści pornograficznych z udziałem małoletniego.

§ 5. Sąd może orzec przepadek narzędzi lub innych przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstw określonych w § 1-4b, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

² **Art. 203 kk [Zmuszenie do uprawiania prostytucji]**

Kto, przemocą, groźbą bezprawną, podstępem lub wykorzystując stosunek zależności lub krytyczne położenie, doprowadza inną osobę do uprawiania prostytucji,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

² **Art. 204 kk [Stręczycielstwo, sutenerstwo i kuplerstwo]**

§ 1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nakłania inną osobę do uprawiania prostytucji lub jej to ułatwia,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Karze określonej w § 1 podlega, kto czerpie korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez inną osobę.

§ 3. Jeżeli osoba określona w § 1 lub 2 jest małoletnim, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. (uchylony).

³ **art. 209 kk**

§ 1. Kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a następuje na wniosek pokrzywdzonego, organu pomocy społecznej lub organu podejmującego działania wobec dłużnika alimentacyjnego.

§ 3. Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a odbywa się z urzędu.

§ 4. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w § 1, który nie później niż przed upływem 30 dni od dnia pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego uiszczył w całości zaległe alimenty.

§ 5. Sąd odstępuje od wymierzenia kary, jeżeli nie później niż przed upływem 30 dni od dnia pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego sprawca przestępstwa określonego w §

1a uścił w całości zaległe alimenty, chyba że wina i społeczna szkodliwość czynu przemawiają przeciwko odstąpieniu od wymierzenia kary. (kodek karny)

Art. 72 kk [Obowiązki okresu próby]

§ 1.

Zawieszając wykonanie kary, sąd zobowiązuje, a jeżeli orzeka środek karny, może zobowiązać skazanego do:

⁴ 5) powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających,

⁵ 6) poddania się terapii uzależnień,

⁶ 6a) poddania się terapii, w szczególności psychoterapii lub psychoedukacji,

⁷ 6b) uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,

⁸ 7) powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach,

⁹ 7a) powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób,

¹⁰ 7b) opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr LXII/305/2023
Rady Powiatu w Ostrzeszowie
z dnia 30 sierpnia 2023 roku

**Program Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2023-2028:
„Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową”**

Wstęp

Przemoc jest zjawiskiem powszechnym, z którym na co dzień stykamy się w filmach, programach informacyjnych, prasie, mediach elektronicznych, grach komputerowych, a także na ulicy, w szkole czy domach, a jej ujawnienie jest wyjątkowo trudne. Skierowana jest głównie ku osobom zależnym i określona jest jako zespół atakujących, nadzorujących i kontrolujących zachowań o charakterze fizycznym, seksualnym i emocjonalnym, których celem jest zniewolenie ofiary, wyeliminowanie jej suwerenności, podporządkowanie jej myśli i działań żądanom i potrzebom sprawcy.

Definicja przemocy domowej zawarta została w art. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U.2021.1249), gdzie przemoc określana jest jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udržczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;”

Ustawa nakłada jednocześnie na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej określając zakres pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy oraz wskazując środki mające na celu oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc.

Psychologia sprawców nie jest jeszcze dziedziną bogatą w solidną wiedzę. Zachowanie sprawców przemocy skłania najczęściej organy ścigania i sądy do doprowadzenia i ukarania sprawcy. Wyrok w procesie karnym nie powoduje u sprawcy trwałej poprawy zachowania. Najczęściej po upływie okresu tzw. próby, sprawca ponownie wraca do zachowań przemocowych.

Podejmowane są próby oddziaływania na sprawców, które zmierzają do nauczenia ich samokontroli i wyzwolenia spod wpływu nałogowej agresywności. W wielu przypadkach przemoc związana jest z nietrzeźwością sprawców, ale alkohol nie powinien być obarczony bezpośrednią i wyłączną przyczyną stosowania przemocy, niemniej jednak osłabia on racjonalną kontrolę nad zachowaniem i nasila gotowość do reagowania złością. Niejednokrotnie sprawcy przemocy w ogóle nie podejmują próby kontrolowania swego gniewu, a nawet z premedytacją go potęgują. Istotną rolę w stosowaniu przemocy może też odegrać biologicznie zdeterminowana gwałtowność i intensywność reagowania emocjonalnego, które wymykają się spod kontroli, jednak nie usprawiedliwiają one sprawców i nie zdejmują z nich odpowiedzialności za krzywdzenie innych.

I. Założenia i cele ogólne programu.

Zasadniczym celem działań korekcyjno-edukacyjnych jest zmiana postaw i zachowań osób stosujących przemoc domową, a w rezultacie zdobycie zdolności nie stosowania przemocy, a także umiejętności społecznych i asertywności oraz konstruktywnego rozwiązywania sporów i umiejętności współżycia w rodzinie.

Sprawcy przemocy na ogół starają się znajdować uzasadnienie dla aktów przemocy. Szczególnie dotyczy to negocjowania osobistej odpowiedzialności za wyrządzone szkody i obciążania odpowiedzialnością osób doznających przemocy. Postępowanie sprawców dodatkowo bywa wspierane przez czynniki kulturowe. Przez wieki bowiem przemoc w stosunku do kobiet i dzieci była akceptowana, nie tylko obyczajowo, ale i prawnie. Niezbędne są więc działania, skierowane zarówno do osób doznających przemocy jak i jak i osób stosujących przemoc domową. Ponadto wielu sprawców, w dzieciństwie doświadczało również przemocy, agresji ze strony własnych rodziców, osób bliskich i tym samym znajdowali się w tzw.: „kręgu przemocy”

Założeniem programu jest podjęcie działań powstrzymujących sprawców przed stosowaniem przemocy i prowadzących do zakończenia przemocy domowej poprzez między innymi:

1. zaproszenie sprawcy do udziału w programie oraz zdiagnozowanie obszaru problemowego jakim jest stosowanie przemocy;
2. diagnoza zalet, pozytywnych stron sprawcy (jego zasobów), które zostaną wykorzystane w pracy korekcyjnej;
3. motywowanie sprawcy do pracy nad sobą, zmianą wzorów zachowań, a także ukazanie odpowiedzialności za siebie i innych (określenie motywacji sprawcy do zmiany);
4. grupowe jak i indywidualne spotkania, w czasie których sprawca zdobędzie konkretne umiejętności radzenia sobie ze stresem, tendencją do agresywnego reagowania, kontrolą emocji trudnych, takich jak złość; będzie mógł pozyskać informacje dotyczące własnej osoby, tj.: określenie swoich potrzeb, własnej sieci wsparcia; kreśli także swój indywidualny plan zmian.

II. Standardy programu korekcyjno-edukacyjnego

Standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową został określony w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i obejmuje:

- 1) zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
- 2) powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
- 3) rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
- 4) zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
- 5) wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
- 6) poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
- 7) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
- 8) uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 9) uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

III. Adresaci programu

Adresatami programu korekcyjno-edukacyjnego są osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej i zobowiązane sędawnie do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, a także osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20.06.2023 w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

IV. Kwalifikacje osób prowadzących program korekcyjno – edukacyjny

Zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20.06.2023 w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez osoby:

- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
- 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku:
 - a) psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
 - b) innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub
- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami;
- 4) posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 5) posiadające zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

V. Rekrutacja uczestników:

Rekrutację uczestników programu będzie prowadził i koordynował Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR, przy współpracy z innymi instytucjami np. Sądem Rejonowym, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Policją, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Zespołami Interdyscyplinarnymi. Do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym mogą przystąpić osoby zobowiązane sędawnie do udziału w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych, bądź też osoby „skierowanie” przez np. kuratora sądowego, dzielnicowego, terapeuty, a także osoby które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w ww. programie. Warunkiem uczestnictwa w programie jest podpisanie kontraktu i jego przestrzeganie.

VI. Źródła finansowania

Źródłem finansowania jest budżet państwa, który zapewnia środki na realizację programu oraz środki budżetu powiatu lub innych źródeł.

VII. Program korekcyjno-edukacyjny

Formy realizacji programu

Praca prowadzona będzie podczas zajęć indywidualnych i grupowych, dostosowana do potrzeb uczestników, w obrębie trzech podstawowych obszarów:

- **edukacyjnej** – dostarczenie informacji, które ułatwiają zrozumienie dynamiki przemocy w kontekście procesów społecznych. Zdobywanie wiedzy dotyczącej wpływu negatywnych zachowań na członków ich rodzin i na ich wzajemne relacje jak również

przyjęcia odpowiedzialności za swoje czyny i rozpoczęcia zmian w relacjach osobistych;

- **poznawczo - behawioralnej** – zmiana sposobów postrzegania sytuacji konfliktowych, poszukiwanie konstruktywnych rozwiązań problemów; przeformułowanie przekonań dotyczących siebie samego w roli rodzica, partnera, wprowadzenie innych sposobów wyrażania złości, radzenie sobie z trudnymi emocjami, sytuacjami, stresem;
- **emocjonalnego** – tworzenie umiejętności bezpiecznego dla siebie i otoczenia radzenia sobie ze złością, frustracją, gniewem i żalem, itp.

W programie wykorzystane zostaną następujące metody pracy (w zależności od potrzeb) m.in.:

- wykłady,
- pogadanki,
- burza mózgów,
- zajęcia warsztatowe,
- projekcje filmowe i multimedialne,
- scenki,
- kwestionariusze.

W przypadku finansowania programu korekcyjno-edukacyjnego ze środków budżetu państwa, przy realizacji programu będą uwzględniane materiały instruktażowe dla podmiotów prowadzących program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej zalecanych przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki.

Przewidywane efekty programu

Program zakłada pozytywną zmianę w zachowaniu osoby stosującej przemoc, wzrost samokontroli, lepsze uzewnętrznienie zachowań, norm akceptowanych społecznie i poprawę relacji w obszarze życia rodzinnego i społecznego. Wykorzystane metody pracy, skierowane na korekcję niepożądanych zachowań, mają dostarczyć osobom poddanym programowi nowych kompetencji w zakresie radzenia sobie w sytuacjach stresowych i emocjonalnych.

Przewiduje się, że uczestnik zajęć osiągnie oczekiwane zmiany:

- określenie zasobów potrzebnych do zmian;
- zwiększenie otwartości na inne osoby;
- zmiana w postrzeganiu siebie: przejście odpowiedzialności za swoje zachowania;
- nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem i kontroli własnych negatywnych emocji;
- umiejętność zastępowania zachowań agresywnych innymi zachowaniami neutralnymi;
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- wzrost motywacji i zaangażowania;
- rozwijanie umiejętności tworzenia i przeprowadzania potrzebnych zmian;
- poprawa relacji z bliskimi osobami i otoczeniem zewnętrznym;
- zwiększenie gotowości do rozmowy;
- umiejętność poszukiwania pomocy i wsparcia.

Podmiot realizujący program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej prowadzi zajęcia w oparciu o model „The Duluth Model” wykorzystany w skrypcie do prowadzenia zajęć, który został opracowany przez Agatę Skorupską i Dariusza Skowrońskiego.

Dopuszcza się przeprowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w oparciu o inny program korekcyjno – edukacyjny, który będzie zgodny z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20.06.2023 w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, a jeśli program będzie realizowany ze środków budżetu państwa, będzie on zgodny z materiałami instruktażowymi dla podmiotów

realizujących program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej zalecanymi przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki.

Załącznik nr 3
do Uchwały Nr LXII/305/2023
Rady Powiatu w Ostrzeszowie
z dnia 30 sierpnia 2023 roku

**Program Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2023-2028:
„Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata
2023-2028”**

I. Wprowadzenie:

Definicja przemocy domowej zawarta została w art. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.), gdzie przemoc określana jest jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;”

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) nakłada jednocześnie na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Działania te skierowane są zarówno w stosunku do osób doświadczających przemocy domowej, jak i osób stosujących przemoc domową. Jednym z działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową jest realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla sprawców przemocy domowej, którego zadaniem jest zatrzymanie zjawiska przemocy poprzez edukację osoby stosującej przemoc w zakresie zjawiska przemocy (formy, dynamika, źródła i stereotypy wzmacniające przemoc) i korygowanie niepożądanych zachowań poprzez dostarczenie i przyswojenie przez sprawcę narzędzi i technik służących powstrzymaniu się przed przemocą, a celem ma być utrwalenie zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych

II. Standard programu psychologiczno-terapeutycznego

Standard prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową został określony w § 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22.06.2023 w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy i obejmuje:

- 1) wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- 2) zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
- 3) nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;

- 4) nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- 5) poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- 6) nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- 7) rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- 8) pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- 9) diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- 10) wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

III. Adresaci programu psychologiczno-terapeutycznego

Adresatami programu psychologiczno-terapeutycznego są osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie i zobowiązane sędownie do uczestnictwa w oddziaływaniach psychologiczno-terapeutycznych, a także osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłaszają się do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia z dnia 22.06.2023 w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy, w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

IV. Kwalifikacje osób prowadzących program psychologiczno - terapeutyczny

Zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22.06.2023 w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy, oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne są prowadzone przez osoby:

- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub
- 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub
- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami.

WW. osoby są obowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

V. Rekrutacja uczestników:

Rekrutację uczestników programu będzie prowadził i koordynował Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Ostrzeszowie, przy współpracy z innymi instytucjami np. Sądem Rejonowym, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Policją, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Zespołami Interdyscyplinarnymi. Do udziału w programie psychologiczno - terapeutycznym mogą przystąpić osoby zobowiązane sędownie do udziału w oddziaływaniach psychologiczno - terapeutycznych, bądź też osoby „skierowanie” przez np. kuratora sądowego, dzielnicowego, terapeutę, pracownika socjalnego, a także osoby które w wyniku innych okoliczności zgłaszają się do uczestnictwa w ww. programie.

Warunkiem uczestnictwa w programie jest podpisanie kontraktu i jego przestrzeganie.

W przypadku finansowania programu psychologiczno-terapeutycznego z budżetu państwa, jego realizacja będzie zgodna z materiałami instruktażowymi dotyczącymi opracowania i realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych zalecanych przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki.

VI. Źródła finansowania

Źródłem finansowania jest budżet państwa, który zapewnia środki na realizację programu oraz środki budżetu powiatu lub innych źródeł.

VII. Dokumentacja

Działania podjęte w ramach programu psychologiczno – terapeutycznego są dokumentowane poprzez np.:

- wywiady/kwestionariusze,
- kontrakty z uczestnikami,
- listy obecności,
- notatki,
- inne niezbędne dokumenty potwierdzające prowadzenie działań w ramach programu.

VIII. Program psychologiczno-terapeutyczny

Zakres tematyczny programu psychologiczno – terapeutycznego jest zgodny z określonymi § 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22.06.2023 w sprawie programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy standardami. W określaniu treści programowych bierze się pod uwagę w szczególności:

- czy uczestnicy programu psychologiczno - terapeutycznego wcześniej zrealizowali program korekcyjno-edukacyjny, czy też program psychologiczno-terapeutyczny jest pierwszym programem dla osób stosujących przemoc w rodzinie w jakim biorą udział,
- potrzeby i oczekiwania uczestników programu.

Formy realizacji

Zajęcia są prowadzone w formie spotkań indywidualnych lub indywidualnych i grupowych, w obrębie trzech podstawowych obszarów:

- **edukacyjnej** – dostarczenie informacji, które ułatwiają zrozumienie dynamiki przemocy w kontekście procesów społecznych. Zdobywanie wiedzy dotyczącej wpływu negatywnych zachowań na członków ich rodzin i na ich wzajemne relacje jak również przyjęcia odpowiedzialności za swoje czyny i rozpoczęcia zmian w relacjach osobistych;
- **poznawczo - behawioralnej** – zmiana sposobów postrzegania sytuacji konfliktowych, poszukiwanie konstruktywnych rozwiązań problemów; przeformułowanie przekonań dotyczących siebie samego w roli rodzica, partnera, wprowadzenie innych sposobów wyrażania złości, radzenie sobie z trudnymi emocjami, sytuacjami, stresem;
- **emocjonalnego** – tworzenie umiejętności bezpiecznego dla siebie i otoczenia radzenia sobie ze złością, frustracją, gniewem i żalem, itp.

W programie wykorzystane zostaną następujące metody pracy (w zależności od potrzeb) m.in.:

- wykłady,
- pogadanki
- burza mózgów
- zajęcia warsztatowe,
- projekcje filmowe i multimedialne,
- analiza scenek

Przewidywane efekty programu

Program zakłada pozytywną zmianę w zachowaniu osoby stosującej przemoc, wzrost samokontroli, lepsze uzewnętrznienie zachowań, norm akceptowanych społecznie i poprawę relacji w obszarze życia rodzinnego i społecznego. Wykorzystane metody pracy, skierowane na korekcję niepożądanych zachowań, mają dostarczyć osobom poddanym programowi nowych kompetencji w zakresie radzenia sobie w sytuacjach stresowych i emocjonalnych. Przewiduje się, że uczestnik zajęć poszerzy wiedzę z obszaru przemocy domowej, wzrośnie jego świadomość na temat skutków przemocy domowej, a także osiągnie oczekiwane zmiany w zakresie:

- określenia zasobów potrzebnych do zmian;
- zwiększenia otwartości na inne osoby;
- zmiany w postrzeganiu siebie: przejęcie odpowiedzialności za swoje zachowania;
- nabycia umiejętności radzenia sobie ze stresem i kontroli własnych negatywnych emocji oraz umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych
- umiejętności zastępowania zachowań agresywnych innymi zachowaniami neutralnymi oraz umiejętność wyrażania emocji w sposób prawidłowy, akceptowany społecznie
- rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- wzrostu motywacji i zaangażowania;
- rozwijania umiejętności tworzenia i przeprowadzania potrzebnych zmian;
- poprawy relacji z bliskimi osobami i otoczeniem zewnętrznym;
- zwiększenia gotowości do rozmowy;
- umiejętności poszukiwania pomocy i wsparcia.
- umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych, problemowych w sposób konstruktywny

Przykładowa tematyka oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych, która jest modyfikowana w zależności od potrzeb uczestników, z zachowaniem standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22.06.2023 w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy. Podmiot realizujący program psychologiczno-terapeutyczny prowadzi zajęcia w oparciu o nakreśloną tematykę zajęć w niniejszym programie, bądź bazując na własnym opracowaniu programu psychologiczno-terapeutycznego, który jest zgodny z ww. rozporządzeniem oraz materiałami instruktażowymi dla realizatorów programów psychologiczno-terapeutycznych zalecanych przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki.

Blok I

1. Omówienie założeń programu psychologiczno-terapeutycznego oraz zasad uczestnictwa. Podpisanie kontraktu przez osoby zainteresowane uczestnictwem.
2. Przekazanie informacji dotyczących możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy terapeutycznej, psychiatrycznej itp.
3. Kwestionariusz „Historia przemocy” część I
4. Kwestionariusz „Historia przemocy” część II

Blok II

1. Przekazanie podstawowych informacji na temat przemocy domowej.
2. Rodzaje i formy przemocy.
3. Uwarunkowania przemocy.
4. Mechanizmy powstawania przemocy domowej
5. Mechanizm funkcjonowania sprawcy przemocy i osoby doznającej przemocy.
6. Dynamika przemocy (cykl przemocy).

7. Skutki przemocy; wpływ na relacje rodzinne i społeczne i sposoby jej przeciwdziałania.
8. Stop – przerwa .
9. Opracowanie i omówienie przez uczestników Planu bezpieczeństwa

Blok III

1. Powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy.
2. Prezentacja i analiza filmu ukazującego przemoc domową; samodzielne rozpoznanie przez uczestników rodzajów i form przemocy, analiza zachowań osoby doznającej przemocy i osoby stosującej przemoc oraz konsekwencji i skutków przemocy domowej).
3. Wykład nt. asertywności, agresywności (dominacji), uległości, manipulacji, empatii.
4. Kryteria różnicujące człowieka uległego, agresywnego, manipulującego i asertywnego.
5. Grupowe wypracowanie listy praw asertywnych.
6. Prezentacja scenek dotyczących: dominacji, asertywności, manipulacji, uległości.
7. Analiza ww. scenek, samodzielne określenie typu zachowań.
8. Kwestionariusz - opis własnego zachowania przemocowego i jego analiza (dlaczego tak postąpiłem/postąpiłam) oraz jak mogłem/mogłam zachować się inaczej (nie krzywdząco)
9. Ćwiczenia/przykłady/scenki/kwestionariusze z zakresu rozpoznawania i wyrażania emocji oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych oraz wgląd w mechanizmy własnych zachowań
10. Pogłębianie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych

Blok IV

1. Umiejętność samokontroli i współżycia w rodzinie, bez prezentowania zachowań agresywnych.
2. Wykład nt. emocji.
 - co to są uczucia,
 - czy i w jaki sposób wyrażam własne emocje,
 - czy potrafię informować innych o tym co czuję,
 - emocje i uczucia – pomagają czy przeszkadzają.
 - definiowanie i analizowanie przemocy emocjonalnej.
1. Grupowe wypracowanie listy i stanów emocjonalnych.
2. Analiza wybranych scenek – prezentacja i omówienie
5. Kwestionariusz kontrolowania – analiza własnego przykładu.
6. Prezentacja wykładu o złości.
7. Co to jest złość.
8. Czy złość jest zła.
9. Zniekształcone pojęcie na temat złości.
10. Dlaczego wybieram złość.
11. Jak sobie radzić ze złością.
12. Zalety i koszty używania złości.
13. Prezentacja filmu (film ukazujący relacje rodzinne, emocje, zachowania przemocowe).
14. Refleksje i wrażenia uczestników po projekcji filmu.
15. Analiza filmu ze szczególnym uwzględnieniem emocji i uczuć (omówionych podczas bloku tematycznego) prezentowanych przez bohaterów filmu, a także relacji rodzinnych, systemu wartości bohaterów oraz gdzie szukać pomocy w trudnej sytuacji.

Blok V

1. Definiowanie szczerości i odpowiedzialności (wobec siebie i innych) – w tym za stosowanie przemocy (mini wykład).
2. Definiowanie zaprzeczania, pomniejszania i obwiniania (mini wykład).
3. Analiza 4 kroków Anonimowych Alkoholików (przeniesienie ich na grunt sprawców przemocy).
4. Kwestionariusz odpowiedzialności (wypełnia uczestnik).
5. Prezentacja filmu: „Niebieski film”
6. Analiza filmu m.in. z uwzględnieniem mechanizmów: zaprzeczania, pomniejszania, obwiniania u osób stosujących przemoc w rodzinie.
7. Omówienie racjonalizacji jako mechanizmu obronnego.
8. Rozumienie użycia minimalizacji, zaprzeczania, obwiniania, racjonalizacji jako taktyki kontroli – mini wykład.
9. Analiza mechanizmów minimalizacji, zaprzeczania, obwiniania, racjonalizacji na podstawie własnych przykładów.
10. Kwestionariusz – odpowiedzialność mężczyzny.
11. Uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy.
12. Prezentacja filmu (np. „Zabawa, zabawa”) i analiza filmu m.in z uwzględnieniem mechanizmów: zaprzeczania, pomniejszania, obwiniania, racjonalizacji u osób uzależnionych od alkoholu

Blok VI

1. Co to jest konflikt, czego może dotyczyć konflikt, czemu służy konflikt, dlaczego unikamy konfliktów, jakie są konsekwencje konfliktów.
2. Omówienie zagadnienia dotyczącego komunikacji interpersonalnej, jej rodzajów oraz trudności występujących w komunikowaniu się.
3. Analiza komunikatu „Ja i „TY”
4. Konflikty małżeńskie przyczyny i sposoby ich rozwiązywania.
5. Mity, stereotypy, przekonania dotyczące przemocy, relacji rodzinnych, roli ojca/męża oraz matki/żony,
6. Zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy oraz budowanie partnerskich relacji.
7. Definiowanie partnerstwa, omówienie ról: męża, żony, ojca, matki, dziecka.
8. Omówienie przeszkód w tworzeniu związków partnerskich.
9. Omówienie zagadnień dotyczących relacji z partnerem.
10. Konflikty małżeńskie, przyczyny i sposoby ich rozwiązywania
11. Aspekt teoretyczny zagadnień - Negocjacje i dyskusja
 - definicja pojęć: negocjacje i dyskusja,
 - warunki poprawnego negocjowania,
 - style negocjowania,
12. Analiza kwestionariusza „Negocjacje”
13. Analiza scenki „Żaden sędzia nie da ci opieki nad naszymi dziećmi” wraz z kwestionariuszem kontrolowania.
 - omówienie co jest wymuszeniem i groźbą (przykłady wymuszeń i groźb),
14. Kwestionariusz kontrolowania – analiza własnego przykładu.
15. Materiał filmowy dotyczący relacji małżeńskich/partnerskich. Film pt.: „Dwoje do poprawki”.
16. Analiza filmu z uwzględnieniem wcześniej omówionej problematyki.
17. Określanie własnych zasobów, mocnych stron.
18. Ćwiczenia/przykłady/scenki z zakresu diagnozowania/nazywania własnych potrzeb, informowaniu o nich w sposób asertywny oraz zaspokajaniu ich w sposób społecznie akceptowany/konstruktywny.

Blok VII

1. Kształtowanie umiejętności wychowania dzieci bez użycia przemocy.
2. Mini wykład (przemoc wobec dziecka)
3. Prawa i obowiązki rodziców.
4. Prawa dziecka.
5. Analiza własnych doświadczeń wynikających z przekonań, wzorców wychowawczych.
6. Budowanie prawidłowych relacji rodzic - dziecko
7. Projekcja filmów: Remember My Story część 1 i 2
8. Analiza filmu z uwzględnieniem problematyki omówionej podczas zajęć, konsekwencje psychologiczne stosowania przemocy, straty, itp.
9. Prezentacja filmu (np. „Pręgi”)
10. Analiza filmu w kontekście m.in.:
 - funkcji rodziny ze szczególnym uwzględnieniem wychowania dzieci w rodzinie,
 - znaczenia prawidłowych postaw rodzicielskich dla rozwoju dziecka,
 - samotnego rodzicielstwa,
 - konfliktów w rodzinie i ich przyczyn,
 - przemocy w rodzinie

Blok VIII

1. Definiowanie przemocy seksualnej
2. Analizowanie przemocy seksualnej
3. Definiowanie szacunku seksualnego i normy seksualnej
4. Omówienie społecznych przekonań dotyczących sfery seksualnej
5. Analiza scenki i kwestionariusz kontrolowania
6. Zakończenie używania przemocy seksualnej

Blok IX

1. Indywidualne rozmowy z uczestnikami dostosowane do zgłaszanych potrzeb.
Omówienie m.in.:
 - zachowań przemocowych na przykładzie własnych doświadczeń,
 - samokontroli zachowań przemocowych (w tym sposobów radzenia sobie ze złością, agresją),
 - aktualnych relacji rodzinnych

Blok X

1. Spotkanie podsumowujące zajęcia psychologiczno-terapeutyczne.

Przewodniczący Rady Powiatu

Tomasz Maciejewski